

Соціально-економічні парадокси узгодження світової і національної інтелектуальної безпеки у контексті цілей і цінностей сталого розвитку

Кошовий Богдан-Петро Олегович

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри демографії, трудових відносин і соціальної політики ЗВО «Львівський університет бізнесу та права»,
<https://orcid.org/0000-0001-8550-0028>

Прийнято: 19.07.24 | Опубліковано: 29.07.24

***Анотація.** Метою даного дослідження є розкриття соціально-економічних парадоксів, що супроводжують процес узгодження національної та світової інтелектуальної безпеки у контексті досягнення цілей сталого розвитку. У статті аналізується, як глобалізація впливає на забезпечення інтелектуальної безпеки, зокрема в умовах посиленої взаємозалежності держав, яка вимагає балансу між національними інтересами та міжнародною координацією. Дослідження базується на застосуванні методів порівняльного аналізу та системного підходу, що дозволило дослідити досвід глибокої інтеграції Європейського Союзу та його суперечливі аспекти, зокрема через призму Brexit.*

Основні результати дослідження включають ідентифікацію кількох ключових парадоксів, що виникають у процесі забезпечення інтелектуальної безпеки: парадокс глобалізації та націоналізму, парадокс захисту інтелектуальної власності, парадокс технологічного розвитку та парадокс доступу до інтелектуальних ресурсів. Парадокс глобалізації та націоналізму виявляє суперечність між необхідністю міжнародної співпраці для

досягнення загальносвітових цілей та прагненням окремих держав зберегти контроль над своїми інтелектуальними активами. Парадокс захисту інтелектуальної власності підкреслює ризик, що надмірний захист обмежує доступ до знань та технологій, особливо в країнах, що розвиваються, що суперечить принципам сталого розвитку. Водночас, парадокс технологічного розвитку демонструє, що технологічний прогрес сприяє економічному зростанню, але може поглиблювати розрив між розвиненими та країнами, що розвиваються, створюючи нерівність у доступі до інтелектуальних ресурсів.

Висновки підкреслюють необхідність пошуку оптимального балансу між національним та глобальним рівнями інтелектуальної безпеки, що забезпечить як захист інтелектуальних ресурсів, так і розвиток інновацій. Рекомендації дослідження зосереджуються на необхідності зміцнення міжнародних стандартів у сфері інтелектуальної безпеки, інвестування в кібербезпеку та підтримку інноваційної діяльності через міжнародну співпрацю. Також наголошується на важливості адаптації до мінливих умов глобалізованого світу та уникнення надмірної централізації знань, що може стримувати глобальний інноваційний прогрес.

Ключові слова: інтелектуальна безпека, глобалізація, національний суверенітет, інновації, сталий розвиток, захист інтелектуальної власності, технологічний розрив.

Socio-economic paradoxes of reconciliation of world and national intellectual security in the context of goals and values of sustainable development

Bohdan-Petro Koshovyi

Ph.D. in Economics, Associate Professor, Associate Professor, Department of Demography, Labor Relations, and Social Policy, Institute of higher education “Lviv University of Business and Law”, <https://orcid.org/0000-0001-8550-0028>

Abstract. *The aim of this study is to uncover the socio-economic paradoxes that accompany the alignment process of national and global intellectual security within the context of achieving sustainable development goals. The article analyzes how globalization affects the provision of intellectual security, particularly in conditions of increased interdependence between states, which requires balancing national interests with international coordination. The research is based on the application of comparative analysis methods and a systematic approach, which made it possible to examine the experience of the European Union's deep integration and its controversial aspects, particularly through the lens of Brexit.*

The key findings of the study include the identification of several critical paradoxes arising in the process of ensuring intellectual security: the globalization versus nationalism paradox, the intellectual property protection paradox, the technological development paradox, and the paradox of access to intellectual resources. The globalization versus nationalism paradox highlights the contradiction between the need for international cooperation to achieve global goals and the desire of individual states to maintain control over their intellectual assets. The intellectual property protection paradox emphasizes the risk that excessive protection limits access to knowledge and technologies, especially in developing countries, which contradicts the principles of sustainable development. Meanwhile, the technological development paradox shows that while technological progress fosters economic growth, it can widen the gap between developed and developing countries, creating inequalities in access to intellectual resources.

The conclusions emphasize the need to find an optimal balance between national and global levels of intellectual security, ensuring both the protection of intellectual resources and the development of innovations. The study's recommendations focus on the need to strengthen international standards in the field of intellectual security, invest in cybersecurity, and support innovative activities through international cooperation. The importance of adapting to the changing conditions of a globalized world and avoiding the excessive centralization of knowledge, which can hinder global innovation progress, is also highlighted.

Keywords: *intellectual security, globalization, national sovereignty, innovation, sustainable development, intellectual property protection, technological divide.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Постановка проблеми є важливим етапом наукового дослідження, що передбачає чітке і конкретне формулювання невирішеної проблеми, яка становить основу дослідження. У даному випадку проблема стосується складнощів узгодження національної та глобальної інтелектуальної безпеки в контексті сталого розвитку. В умовах глобалізації та зростаючої взаємозалежності держав, з'являються нові виклики, що впливають на інтелектуальну безпеку, вимагаючи ефективного балансу між національними інтересами та міжнародною співпрацею. Важливість цієї проблеми визначається як необхідністю забезпечення сталого розвитку на глобальному рівні, так і потребою захисту інтелектуальних ресурсів окремих держав. Дослідження цієї теми має практичне значення для розробки ефективних політик у сфері інтелектуальної безпеки, які враховуватимуть як національні інтереси, так і глобальні виклики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз показав, що в багатьох дослідженнях підкреслюється важливість міжнародного співробітництва для забезпечення інтелектуальної безпеки (Smith, 2021; Johnson, 2020). Проте залишається недостатньо дослідженим питання про те, як національні інтереси держав можуть вступати в суперечність з глобальними ініціативами у цій сфері. Крім того, попередні дослідження лише частково висвітлюють проблематику захисту інтелектуальних ресурсів у розвинених та країнах, що розвиваються (Brown, 2019; Nguyen, 2022). Відзначено, що існуючі підходи до вирішення цих проблем не враховують специфіку глобалізації в умовах посиленої кіберзагрози (Lee, 2020). Таким чином, ця стаття заповнює існуючу прогалину, аналізуючи ці аспекти у контексті соціально-економічних парадоксів.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на значний обсяг досліджень у сфері інтелектуальної безпеки та сталого розвитку, залишаються невіршеними питання щодо практичного застосування міжнародних стандартів у різних державах, зокрема у країнах, що розвиваються. Крім того, необхідне додаткове дослідження парадоксів, пов'язаних із конфліктами між захистом інтелектуальної власності та доступом до знань, а також між глобальними та національними інтересами у сфері безпеки. Ці аспекти потребують детальнішого аналізу з урахуванням різних рівнів економічного розвитку держав та їхніх можливостей щодо забезпечення інтелектуальної безпеки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз соціально-економічних парадоксів, що виникають у процесі узгодження національних та глобальних інтересів у сфері інтелектуальної безпеки в контексті сталого розвитку. Основними завданнями є:

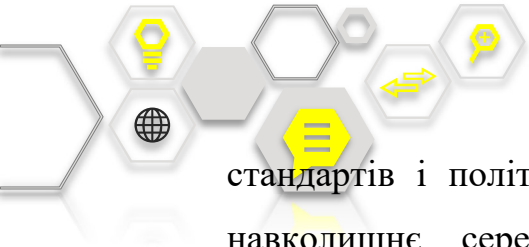
визначити основні конфлікти та парадокси, що виникають у процесі забезпечення інтелектуальної безпеки на міжнародному рівні;

дослідити вплив глобалізації на формування політик у сфері інтелектуальної безпеки;

запропонувати шляхи вирішення зазначених парадоксів з урахуванням національних інтересів та глобальних викликів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сталий розвиток є багатограним, багаторівневим комплексним процесом, який охоплює економічне зростання, соціальну справедливість та охорону навколишнього середовища. Це комплексне завдання, яке передбачає збалансоване та довгострокове використання ресурсів з метою задоволення потреб сучасного покоління без шкоди для можливостей майбутніх поколінь.

У контексті глобалізації та взаємозалежності світових економік, очевидно, що сталий розвиток не може бути досягнутий окремо кожною країною [1]. Виконання поставлених завдань вимагає узгоджених зусиль на міжнародному рівні, зокрема, через розробку і впровадження міжнародних

стандартів і політик, спрямованих на зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, забезпечення соціальної справедливості та економічного добробуту.

Інтелектуальна безпека як елемент сталого розвитку повинна розглядатися у глобальному контексті, що передбачає постановку спільних цілей усіма державами світу. Утопічний стан світової інтелектуальної безпеки, досягнутий завдяки гармонійній співпраці всіх держав, можемо представити, користуючись методикою онтологічної віртуалізації, наступним чином:

Абсолютний консенсус між країнами щодо стандартів кібербезпеки гарантує непохитний захист інформаційних систем кожної держави, незалежно від її ресурсів. Відсутність обмежень або бар'єрів для доступу до інформації та технологій забезпечує відкритість інновацій та знань для кожної людини на планеті, що стимулює безперервний глобальний прогрес. Технологічний розвиток досягає рівня, при якому існує повна гармонія з людськими потребами та цінностями. Розширені системи штучного інтелекту підтримують глобальний порядок і добробут, поважаючи індивідуальні права та свободи. Універсально прийнятий етичний кодекс забезпечує повагу до інтелектуальної власності, не обмежуючи при цьому інновації та креативний обмін. Кіберзлочинність стає реліктом минулого, а кібервійни є неможливими завдяки всеохоплюючому міжнародному договору та взаємній довірі між країнами. Кожна людина у світі має доступ до високоякісної освіти та можливості займатися науковими дослідженнями, що забезпечує безперервний потік інновацій та сприяє сталому розвитку людства. Культура безпеки та взаємної допомоги вкорінюється в кожній частині світу, сприяючи глобальній стабільності та процвітання. Такий утопічний стан світової інтелектуальної безпеки підживлює сталий розвиток людства, формуючи фундамент для гармонійного співіснування та розвитку у глобальному масштабі.

Представлена ідеалізована модель світу майбутнього відображає найвищий рівень глобальної інтелектуальної безпеки, де технології та знання

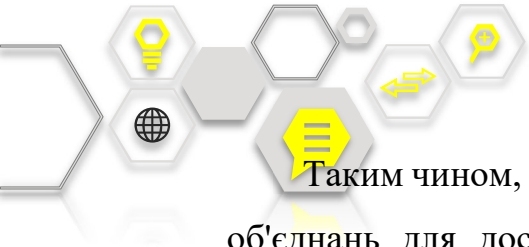
використовуються виключно на благо всього людства, а глобальна співпраця та довіра є основою міжнародних відносин.

Як бачимо, утім, досягнення такого стану справ вимагає втрати частини національного суверенітету держав, що є частиною більш глобальної проблематики утворення глибокоінтегрованих наднаціональних об'єднань, яка широко досліджувалась, зокрема, у контексті становлення Європейського Союзу і подальших проблем, що лягли, зокрема, в основу «Брекзиту».

Досягнення утопічного стану світової інтелектуальної безпеки, що вимагає часткової втрати державами національного суверенітету, є складним викликом, пов'язаним з формуванням інтегрованих наднаціональних об'єднань. Аналіз досвіду Європейського Союзу (ЄС) та явища Brexit дозволяє оцінити як потенційні переваги, так і виклики цього процесу.

Переваги глибокої інтеграції включають єдність стандартів і політик, особливо у сферах безпеки, торгівлі та права. Спільні стандарти сприяють створенню стабільного та безпечного середовища для країн-членів. Координація зусиль дозволяє ефективніше вирішувати глобальні виклики, такі як кліматичні зміни, міжнародний тероризм та кібербезпека. Економічна інтеграція та спільний ринок стимулюють економічне зростання через вільний рух товарів, послуг, капіталу та робочої сили, що сприяє загальному економічному розвитку регіону [2].

Водночас, глибока інтеграція створює виклики, пов'язані з втратою національного суверенітету, оскільки держави можуть відчувати втрату контролю над своїми внутрішніми справами, зокрема імміграційною політикою, законодавством та економічними регуляціями. Політичні, економічні та культурні розбіжності між країнами-членами ускладнюють процес прийняття єдиних рішень, що може призводити до конфліктів та напруженості. Нерівномірний розвиток та нерівність також залишаються значущими проблемами, оскільки інтеграція може призвести до збільшення розривів у розвитку між регіонами, підвищуючи соціальні напруження [3; 4].

Таким чином, процес формування глибоко інтегрованих наднаціональних об'єднань для досягнення світової інтелектуальної безпеки є складним і багатограним, вимагає ретельного балансування між перевагами економічної, політичної та соціальної інтеграції та викликами, пов'язаними з втратою суверенітету та нерівномірним розвитком. Досвід ЄС демонструє, що спільні зусилля та координація можуть призвести до значних успіхів у вирішенні глобальних проблем, проте необхідно враховувати і потенційні негативні наслідки. Лише у такий спосіб можливо забезпечити сталий та гармонійний розвиток на міжнародному рівні.

Європейський Союз є яскравим прикладом глибокої інтеграції. Заснований на ідеях сприяння миру та процвітання, об'єднання дозволило країнам-членам отримати значні переваги від єдиного ринку та політичної кооперації. Однак, Brexit висвітлив деякі основні проблеми такої інтеграції. Невдоволення втратою контролю над національними справами, питаннями суверенітету, імміграційною політикою та відчуттям відчуження від бюрократичних структур ЄС зіграли ключову роль у рішенні Великобританії вийти з союзу [5; 6].

Таким чином, утворення глибоко інтегрованих наднаціональних об'єднань, хоча і має потенціал принести значні переваги, також включає значні виклики, зокрема у питаннях суверенітету, політичної ідентичності та внутрішньої різноманітності. Оптимальний баланс між інтеграцією та збереженням національного суверенітету є ключовим для успішної та стійкої глобальної співпраці.

Наведені міркування лягають в основу припущення про наявність парадоксів досягнення світової і національної інтелектуальної безпеки на тлі глобалізації у парадигмі сталого розвитку.

Термін «парадокс» має давню та цікаву історію, що простягається від античності до сучасності, відображаючи своєю еволюцією глибокі зміни у способах мислення та розуміння світу.

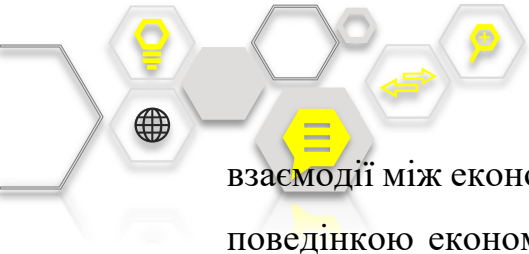

Слово «парадокс» походить від грецьких слів «para» (проти чи поруч) та «doxa» (думка або переконання). Таким чином, первісне значення терміну вказувало на те, що є протилежним до загальноприйнятих переконань або очікувань. У давньогрецькій філософії парадокси часто використовувались для висвітлення проблем у існуючих теоріях та для спонукання до глибшого філософського аналізу. Однією з найвідоміших ранніх появ парадоксів у філософії є Зенонові парадокси, створені в V столітті до н.е. Зеноном з Елеї. Ці парадокси, особливо ті, які стосуються бігуна Ахіллеса та черепахи, були спрямовані на виявлення суперечностей у розумінні нескінченності та неперервності простору та часу [7]. У середньовічній Європі концепція парадоксу зазнала трансформації, набуваючи більше теологічних конотацій. В цей період парадокси часто використовувались у християнській апологетиці як засіб для пояснення та обґрунтування віровчень, які здавалися суперечливими [8]. Під час Ренесансу відбувся поворот до більш наукового та емпіричного розгляду парадоксів, особливо в контексті розвитку наукового методу.

В новітній час термін «парадокс» набув ширшого застосування, включаючи різні області, такі як математика, логіка, фізика, економіка, право та література. У математиці та логіці парадокси використовуються для вказівки на помилки або неповноту в теоріях та системах. У фізиці, особливо в квантовій механіці, парадокси висвітлюють нетривіальні аспекти реальності, що відрізняються від класичного інтуїтивного розуміння [9].

У сучасних наукових та філософських дискусіях парадокси продовжують грати важливу роль, викликаючи переосмислення та критичний аналіз існуючих теорій та понять. Вони слугують як засіб виявлення прихованих суперечностей, стимулюють нові дослідження та сприяють розвитку наукових знань.

Економічна наука, як і багато інших сфер знань, охоплена численними парадоксами, які відображають складність та неоднозначність економічних процесів та теорій. Парадоксальна природа економіки часто виявляється у

взаємодії між економічними теоріями, реальними економічними процесами та поведінкою економічних агентів [10]. Далі ми розглянемо декілька відомих парадоксів економіки і поглянемо крізь них на проблематику інтелектуальної безпеки.

1. Парадокс ефективності. Часто існує протиріччя між індивідуальною раціональністю та колективною ефективністю. Те, що є раціональним для індивідуального економічного агента, може не бути оптимальним для економіки в цілому. Наприклад, коли всі намагаються заощаджувати під час економічної кризи, це може призвести до зниження агрегатного попиту та глибшої рецесії, явища, відомого як парадокс заощадження Кейнса.

Парадокс заощадження Кейнса, застосований до контексту інтелектуальної безпеки, може бути інтерпретований як конфлікт між індивідуальними прагненнями країн до забезпечення власної інтелектуальної безпеки та негативними наслідками таких дій для глобального інтелектуального та наукового прогресу [11].

2. Парадокс цінності. Відомий як парадокс води та алмазів. Вода, яка є життєво необхідною, має низьку ринкову цінність, тоді як алмази, які є не такими важливими для виживання, мають високу цінність.

З погляду розвинутих країн, інтелектуальна безпека є високоцінним активом. Вона включає захист інтелектуальних прав, збереження комерційних таємниць, безпеку даних, і є ключовою для забезпечення конкурентоспроможності на глобальному рівні. В таких країнах високий рівень інвестицій у інтелектуальну безпеку є виправданим та необхідним.

Для країн із низьким рівнем життя, що стикаються з нагальними проблемами, такими як боротьба з бідністю, голодом, хворобами та низьким рівнем освіти, інтелектуальна безпека може здаватися менш актуальною. Інвестиції у сферу інтелектуальної безпеки для таких країн можуть мати нижчу пріоритетність порівняно з безпосередніми потребами населення.

3. Парадокс продуктивності. За останні десятиліття технологічний прогрес значно збільшив продуктивність праці, але це не завжди

супроводжувалося пропорційним зростанням заробітної плати чи скороченням робочого часу [12]. Цей парадокс вказує на розрив між продуктивністю та розподілом вигоди.

Парадокс продуктивності, застосований до сфери інтелектуальної безпеки, висвітлює ситуацію, коли посилення інтелектуальної безпеки на глобальному рівні не обов'язково веде до прямих покращень у якості життя в окремих країнах. Це можна пояснити наступним чином:

- у міру того, як країни та корпорації вкладають ресурси в посилення інтелектуальної безпеки, наприклад, шляхом захисту інтелектуальної власності, кібербезпеки та протидії промислому шпигунству, загальний рівень інтелектуальної безпеки на світовому рівні покращується.

- незважаючи на покращення в загальних умовах інтелектуальної безпеки, ці зміни не обов'язково мають прямий вплив на якість життя в окремих країнах, особливо в тих, які розвиваються. Проблеми, такі як бідність, нерівність, обмежений доступ до освіти та охорони здоров'я, можуть залишатися невирішеними, незважаючи на покращення в глобальній інтелектуальній безпеці.

- як і у випадку парадоксу цінності, хоча розвинені країни можуть отримувати значні вигоди від підвищення рівня інтелектуальної безпеки, розвиваючі країни можуть не відчувати таких же переваг. Розвиток інтелектуальної безпеки часто вимагає значних інвестицій, до яких розвиваючі країни можуть не мати доступу.

- посилення інтелектуальної безпеки може сприяти інноваціям і економічному зростанню, але це також може створювати бар'єри для обміну знаннями та технологіями, особливо для країн, що розвиваються.

Таким чином, парадокс продуктивності в контексті інтелектуальної безпеки вказує на складність балансування між глобальними ініціативами та локальними потребами, а також на необхідність розробки більш інклюзивних стратегій, які враховують виклики та потреби на різних рівнях.

4. Парадокс гнучкості. У теорії, гнучкість (наприклад, ринку праці, така як легкість найму та звільнення), повинна сприяти більш ефективному розподілу ресурсів. Проте, занадто висока гнучкість може призвести до зниження рівня соціальної захищеності та стабільності, що, у свою чергу, може підірвати продуктивність та економічне зростання [13].

В контексті глобалізації, парадокс гнучкості в інтелектуальній безпеці підкреслює необхідність пошуку оптимального балансу між вільним обміном інформацією та захистом інтелектуальних активів, що є ключовим для стимулювання інновацій та забезпечення стабільного економічного розвитку.

Дещо схожою є природа і наслідки наступного парадоксу.

5. Парадокс інформації – в економіці інформація є ключовим активом, але її поширення та використання зумовлює виникнення парадоксів. Наприклад, чим більше агенти дізнаються про ринок, тим складніше може стати прийняття рішень через надлишок інформації або непередбачуваність ринкових реакцій.

Наведені парадокси в економічній науці підкреслюють складність та часто непередбачуваний характер економічних відносин та процесів, а також важливість багатогранного підходу до аналізу економічних явищ.

Огляд цих ключових парадоксів засвідчує можливість їх прикладення і до випадку спроб забезпечення інтелектуальної безпеки у глобальному масштабі. Разом з тим, серед ключових парадоксів досягнення одночасної світової та національної інтелектуальної безпеки в контексті сталого розвитку можливо виділити кілька специфічних:

I. Парадокс глобалізації та націоналізму. Глобалізація сприяє вільному обміну знаннями та інформацією, але національні уряди часто прагнуть захистити свої власні інтереси та інтелектуальні ресурси. Це створює напруженість між міжнародним співробітництвом та національним самозахистом. У сучасному світі, що характеризується інтенсивними процесами глобалізації, існує парадокс, що полягає у взаємодії між глобалізацією та націоналізмом, особливо у контексті інтелектуальної безпеки. Глобалізація сприяє створенню безмежного простору для обміну

знаннями та інформацією, розширює можливості для міжнародної співпраці та інновацій. Цей процес не лише стимулює науковий прогрес, але й відкриває двері для ширшого доступу до різноманітних знань та культурних цінностей.

Проте, з іншого боку, національні уряди часто переживають турботу щодо збереження своєї суверенності та культурної унікальності, а також захисту економічних інтересів та інтелектуальних ресурсів. З'являється необхідність встановлення обмежень або регулятивних заходів, спрямованих на захист національних інтересів, які можуть вступати у конфлікт з ідеями глобалізації [14]. Така дихотомія створює напруженість між потребами міжнародного співробітництва та необхідністю національного самозахисту, особливо у сферах, що стосуються інтелектуальної власності, трансферу технологій та обміну знаннями.

Описаний парадокс має глибокий вплив на міжнародні відносини та глобальну економіку, вимагаючи від держав гнучкості та адаптивності у формуванні своєї зовнішньої та внутрішньої політики. Потреба збалансувати глобалізаційні процеси з національними інтересами стає ключовим викликом сучасності, що вимагає розробки стратегій, які б враховували і глобальні, і національні перспективи, особливо у сфері інтелектуальної безпеки.

2. Парадокс захисту інтелектуальної власності

Суворий захист інтелектуальної власності може сприяти інноваціям та економічному зростанню [15], але також обмежує доступ до важливих знань та технологій, особливо в країнах, що розвиваються, порушуючи принципи сталого розвитку [16].

У сучасній глобальній економіці, однією з найбільш нагальних дилем є парадокс, пов'язаний зі захистом інтелектуальної власності (ІВ). З одного боку, строгий захист інтелектуальної власності вважається критичним для стимулювання інновацій та економічного розвитку. Він надає стимул для творчості та винаходів, гарантуючи, що винахідники та творці отримають винагороду за свої інтелектуальні зусилля. Відбувається накопичення знань, підвищення технологічного рівня та зростання продуктивності.

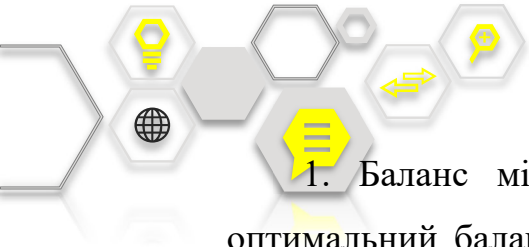
Проте, з іншого боку, існує значний ризик, що надмірно суворий захист інтелектуальної власності може призвести до обмеження доступу до важливих знань та технологій, особливо у країнах, що розвиваються. Виникатимуть нездоланні перешкоди для технологічної дифузії та обміну знаннями, що є ключовими для глобального інноваційного процесу. Додатково, високі витрати на отримання та підтримку патентів можуть обмежувати здатність малих та середніх підприємств (МСП) до інновацій, ставлячи їх у не вигідне положення порівняно з більшими корпораціями.

Цей парадокс стає ще більш складним у контексті сталого розвитку. Захист ІВ може сприяти сталому розвитку через заохочення інновацій, які адресують екологічні та соціальні виклики. З іншого боку, обмежений доступ до ключових технологій, таких як ті, що використовуються у відновлювальній енергетиці чи медицині, може ускладнювати зусилля зі зниження бідності та поліпшення здоров'я в країнах, що розвиваються.

3. Парадокс розвитку та охорони навколишнього середовища

Інтелектуальні інновації сприяють сталому розвитку, але часто вимагають використання природних ресурсів або можуть впливати на екологію, що створює конфлікт між економічним зростанням та збереженням навколишнього середовища [17]. Парадокс між розвитком та охороною навколишнього середовища є одним із центральних питань у дискурсі сталого розвитку. Він виникає з необхідності гармонізувати два здавалося б несумісних аспекти: прагнення до економічного зростання та потребу в збереженні екологічної рівноваги та біорізноманіття.

У контексті глобалізації, досягнення інтелектуальної безпеки вимагає комплексного підходу, який враховує широкий спектр викликів, пов'язаних з міжнародним обміном інформації, захистом інтелектуальної власності, та цифровою безпекою. Наступні узагальнені рекомендації можуть допомогти у формуванні ефективної стратегії інтелектуальної безпеки:

1. Баланс між захистом та співробітництвом – необхідно знайти оптимальний баланс між захистом інтелектуальної власності та сприянням міжнародному обміну знаннями та інформацією.

2. Зміцнення міжнародних стандартів – співпраця на міжнародному рівні для розробки та імплементації загальноприйнятих стандартів і норм в області інтелектуальної власності, кібербезпеки та обміну даними є ключовою для забезпечення сумісності національних політик.

3. Інвестиції в кібербезпеку – зростання кіберзагроз вимагає значних інвестицій у заходи кібербезпеки, як на національному, так і на корпоративному рівнях. Уряди і організації повинні розробляти комплексні стратегії для захисту цифрових активів та інтелектуальної власності.

4. Підтримка інновацій та досліджень, проектів, які сприяють розвитку нових технологій в області інтелектуальної безпеки.

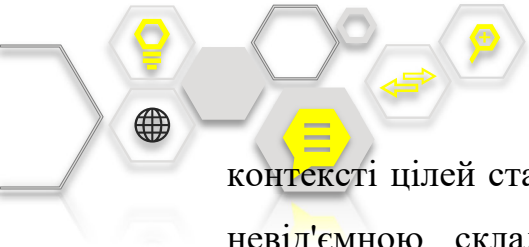
5. Освіта та підвищення обізнаності – важливим аспектом інтелектуальної безпеки є освіта та підвищення обізнаності серед населення і професіоналів у сфері захисту даних, авторських прав і кібербезпеки.

6. Адаптація до змінних глобальних умов – світова економіка та технологічний ландшафт постійно змінюються, тому стратегії інтелектуальної безпеки повинні бути гнучкими і здатними адаптуватися до нових викликів та можливостей.

Застосування цих рекомендацій може допомогти урядам, організаціям та міжнародним інститутам ефективно вирішувати проблеми інтелектуальної безпеки в умовах глобалізації, забезпечуючи при цьому інноваційний розвиток та захист інтелектуальної власності.

Таким чином, досягнення інтелектуальної безпеки в умовах глобалізації є складним завданням, особливо в контексті численних парадоксів, які часто роблять зусилля у цьому напрямку неоднозначними та викликають непередбачувані наслідки.

Висновки. У статті проаналізовано соціально-економічні парадокси, що виникають при узгодженні світової та національної інтелектуальної безпеки у

контексті цілей сталого розвитку. Встановлено, що інтелектуальна безпека є невід'ємною складовою сталого розвитку, яка потребує інтеграції на глобальному рівні. Проте, досягнення гармонійної світової інтелектуальної безпеки стикається з низкою парадоксів, які ускладнюють цей процес.

По-перше, парадокс глобалізації та націоналізму виявляє конфлікт між прагненням до міжнародного співробітництва для забезпечення загальної безпеки та бажанням окремих країн зберегти контроль над власними інтелектуальними активами. По-друге, парадокс захисту інтелектуальної власності підкреслює, що надмірний захист може обмежувати доступ до знань та технологій, особливо для країн, що розвиваються, що суперечить принципам сталого розвитку. Крім того, парадокс технологічного розвитку демонструє, що прогрес у цій сфері, хоча й сприяє економічному зростанню, може поглиблювати розрив між країнами з різним рівнем економічного розвитку.

Важливим висновком є необхідність знаходження оптимального балансу між національними інтересами та глобальними зусиллями для забезпечення інтелектуальної безпеки. Це вимагає зміцнення міжнародних стандартів, активних інвестицій у кібербезпеку та підтримку інноваційної діяльності через глобальну співпрацю. Важливо також враховувати змінні умови глобалізації та уникати надмірної централізації знань, що може стримувати інноваційний прогрес.

Список використаних джерел

1. McNeill, D. (2004). The concept of sustainable development. *Development Studies and Political Ecology in a North South Perspective*, 5, 26-46. https://www.researchgate.net/profile/Desmond-Mcneill/publication/248946531_Local_Conflicts_and_International_Compromises_The_Sustainable_Use_of_Vicuna_in_Argentina/links/0f317538396fc2d2b2000000/Local-Conflicts-and-International-Compromises-The-Sustainable-Use-of-Vicuna-in-Argentina.pdf#page=38

2. Young, A. R. (2017). The politics of deep integration. *Cambridge Review of International Affairs*, 30(5-6), 453-463.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09557571.2017.1459283>
3. Waever, O. (1995). Identity, integration and security: Solving the sovereignty puzzle in EU studies. *Journal of International Affairs*, 389-431.
<https://www.jstor.org/stable/24357597>
4. Vila Maior, P. (2019). European Integration and Sovereignty: A Proposal of Re-conceptualisation. SSRN.
https://www.researchgate.net/profile/Paulo-Vila-Maior/publication/334658379_European_Integration_and_Sovereignty_A_Proposal_of_Re-conceptualisation/links/5dae7dada6fdccc99d929d23/European-Integration-and-Sovereignty-A-Proposal-of-Re-conceptualisation.pdf
5. Clarke, H. D., Goodwin, M. J., & Whiteley, P. (2017). *Brexit*. Cambridge University Press.
<https://www.google.com/books?hl=uk&lr=&id=aNcoDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR7&dq=Brexit+&ots=j8f2Tp9LWg&sig=4mSJFCN5qyemRtvqGT6tUoYqB-Q>
6. Sampson, T. (2017). Brexit: The economics of international disintegration. *Journal of Economic Perspectives*, 31(4), 163-184.
<https://pubs.aeaweb.org/doi/pdf/10.1257/jep.31.4.163>
7. Speaks, J. (2011). Zeno's Paradoxes [PDF]. University of Notre Dame. Retrieved from <https://www3.nd.edu/~jspeaks/courses/2011-12/20229/handouts/3%20Zeno.pdf>
8. Williams, D. H. (2020). *Defending and defining the faith: An introduction to early Christian apologetic literature*. New York: Oxford Academic.
<https://doi.org/10.1093/oso/9780190620509.001.0001>, accessed 14 Aug. 2024.
9. Harris, W. (2021). How the scientific method works. *HowStuffWorks*. Retrieved August 15, 2024, from <https://science.howstuffworks.com/innovation/scientific-experiments/scientific-method3.htm>

10. Panchamukhi, V. R. (n.d.). Five recent paradoxes and anomalies of economics. United Nations ESCAP. Retrieved August 15, 2024, from https://www.unescap.org/sites/default/d8files/knowledge-products/apdj-7-2-1-panchamukhi_0.pdf

11. Рамський, А. Ю. (2013). Сутність заощаджувальних процесів домогосподарств та їх вплив на розширене відтворення ВВП. Бізнес Інформ, (3), 21-29. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/binf_2013_3_5.pdf

12. Липов, В. В., & Ушенко, Н. В. (2023). Парадокс продуктивності в епоху цифровізації. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/48659/1/V_Lypov_N_Ushenko_tezu_2023.pdf

13. Каюн, С., & Матвеева, О. (2018). Про парадокс економічного росту під час рецесії: Формування засад сталого розвитку територіальних громад України. Науково-практичне забезпечення розвитку та співробітництва об'єднаних територіальних громад: Матеріали науково-практичної конференції за міжнародною участю (30 жовтня – 30 листопада 2018 р., м. Дніпро). https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/2018_10_30_materialy_mup.pdf#page=138

14. Krakoff, S. (2004). A narrative of sovereignty: Illuminating the paradox of the domestic dependent nation. Or. L. Rev., 83, 1109. <https://scholar.law.colorado.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1491&context=faculty-articles>

15. Юсупов, В. А. (2023). Інтелектуальна власність та глобалізація: аналіз впливу глобалізації на інтелектуальну власність і взаємозв'язок з торговельними угодами. Право і суспільство, (14), 145-152. http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2023/4_2023/21.pdf

16. Стовпець, О. В. (2016). Соціально-філософська проблематика охорони інтелектуальної власності в умовах глобального інформаційного

обміну. Гілея: науковий вісник, (110), 211-216. [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/gileya_2016_110_54.pdf)

[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/gileya_2016_110_54.pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/gileya_2016_110_54.pdf)

17. Oláh, J., Aburumman, N., Popp, J., Khan, M. A., Haddad, H., & Kitukutha, N. (2020). Impact of Industry 4.0 on environmental sustainability. *Sustainability*, 12(11), 4674.